

คู่มือสำหรับประชาชน : การออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (ตามมาตรา 63 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)

หน่วยงานที่ให้บริการ : กรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ และในการพิจารณาอนุญาต

ตามมาตรา 63 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า“โฉนดที่ดินของผู้ใดเป็นอันตราขายขาดสูญหายด้วยประการใดให้เจ้าของมาขอรับใบแทนโฉนดที่ดินนั้นได้”

เมื่อได้ออกใบแทนไปแล้วโฉนดที่ดินเดิมเป็นอันยกเลิกเว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

สำหรับการขอใบแทนใบจองหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือใบได้สวนให้ในความดังกล่าวยังต้นมาใช้บังคับอนุโลม

จากบทบัญญัติของมาตรา 63 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหากโฉนดที่ดินหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3 ก. และน.ส.3 ข.) รวมทั้งใบจองและใบได้สวนฉบับเจ้าของที่ดินเป็นอันตราขายขาดสูญหายกฎหมายได้กำหนดให้เจ้าของมาขอรับใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเช่นโฉนดที่ดินน.ส.3, น.ส.3 ก., ใบจองฯลฯ โดยมีหลักเกณฑ์ในการขอออกใบแทนดังนี้

1. ผู้ขอออกใบแทนจะต้องอยู่ในฐานะ“เจ้าของ” ซึ่งนอกจากจะมีความหมายตามนัยทั่วไปซึ่งหมายถึงผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์หรือผู้มีชื่อถือสิทธิครอบครองแล้วยังหมายความว่ารวมถึงการออกใบแทนเฉพาะที่มีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ เช่นการได้มาโดยการครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ผู้ที่ซื้อที่ดินได้จากการขายทอดตลาดผู้มีสิทธิจดทะเบียนตามคำพิพากษาหรือผู้ที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) เจ้าของที่ดินผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
- 2) ทายาท/ผู้จัดการมรดกของผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
- 3) บุคคลที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษานับถึงที่สุดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน
- 4) บุคคลที่เป็นผู้มีสิทธิจดทะเบียนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดของศาล
- 5) บุคคลที่ซื้อที่ดินได้จากการขายทอดตลาด

กรณีตามข้อ 3)ถึง 5) ต้องเป็นกรณีที่ไม่ได้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมาแสดง

2. ในกรณีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นอันตราขายหรือสูญหายให้บุคคลตามข้อ 2.1 ยื่นคำขอ (ท.ด.9) และปฏิญาณตนต่อเจ้าพนักงานที่ดินพร้อมนำพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถืออย่างน้อย 2 คนมาให้ถ้อยคำรับรองประกอบการสอบสวนของเจ้าหน้าที่จนเป็นที่เชื่อถือได้หากเป็นกรณีสูญหายเนื่องจากการกระทำผิดอาญาเช่นถูกลักขโมยจะต้องนำหลักฐานการแจ้งความมาประกอบการขอออกใบแทนด้วยโดยเจ้าพนักงานที่ดินจะประกาศการขอออกใบแทนมีกำหนด 30 วัน

3. ในกรณีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินชำรุดโดยยังมีตำแหน่งที่ดินเลขที่โฉนดที่ดินชื่อและตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานที่ดินตามแบบของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวปรากฏอยู่ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ให้เจ้าพนักงานที่ดินออกใบแทนให้ไปได้โดยไม่ต้องมีการสอบสวนและประกาศตามข้อ 2. แต่ถ้าขาดข้อความสำคัญดังกล่าวต้องดำเนินการสอบสวนและประกาศการออกใบแทนมีกำหนด 30 วันด้วย

4. ในกรณีศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษานับถึงที่สุดเกี่ยวกับโฉนดที่ดินหรือผู้ใดมีสิทธิจดทะเบียนตามคำพิพากษาของศาลแต่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเดิมเป็นอันตราขายขาดหรือสูญหายด้วยประการใดให้ผู้มีสิทธิจดทะเบียนยื่นคำขอออกใบแทนและดำเนินการตามข้อ 2. และ 3. แล้วแต่กรณี

5. ในกรณีเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจได้ยึดและขายทอดตลาดที่ดินแล้วแต่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเดิมเป็นอันตราขายขาดหรือสูญหายด้วยประการใดขอให้ออกใบแทนให้ถือหนังสือของเจ้าพนักงานดังกล่าวเป็นคำขอและดำเนินการตามข้อ 2. และ 3.

แล้วแต่กรณีแต่ไม่ต้องสอบสวน

6. กรณีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมเพียงบางคนยื่นคำขอออกใบแทนสามารถดำเนินการได้แต่เจ้าพนักงานที่ดินจะออกใบแทนให้แก่ผู้ขอได้ต่อเมื่อได้สอบสวนพยานหลักฐานต่างๆที่ผู้ขอนำมาแสดงจนเชื่อถือได้ว่าโฉนดที่ดินเป็นอันตราขายขาดสูญหายไปจริง ตัวอย่างเช่นการสอบสวนผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมคนอื่นว่าโฉนดที่ดินอยู่ในความครอบครองของผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมหรือไม่หรือนำหลักฐานอื่นมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เป็นต้น

บุคคลในกรณีนี้รวมถึงนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินด้วยเช่นห้างหุ้นส่วนบริษัทวัดมูลนิธิมิสมิสิกฯลฯ

ช่องทางการให้บริการ

สถานที่ให้บริการ (หมายเหตุ: -) สำนักงานที่ดินจังหวัดสำนักงานที่ดินสาขาสำนักงานที่ดินฯส่วน แยกและสำนักงานที่ดินอำเภอในพื้นที่ที่รับผิดชอบ (ตรวจสอบ สถานที่ตั้งเบอร์โทรศัพท์ของสำนักงานที่ดินทั่วประเทศได้จาก เว็บไซต์กรมที่ดิน www.dol.go.th)/ ติดต่อด้วยตนเองณ หน่วยงาน	ระยะเวลาเปิดให้บริการ เปิดให้บริการวันจันทร์ถึงวัน ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา 08:30 - 16:30 น. (มีพักเที่ยง)
--	---

ขั้นตอน ระยะเวลา และส่วนงานที่รับผิดชอบ

ระยะเวลาในการดำเนินการรวม : 76 วัน

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ส่วนที่รับผิดชอบ
1)	การตรวจสอบเอกสาร ยื่นคำขอตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานสอบสวน และชำระค่าธรรมเนียม (หมายเหตุ: (สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครและสาขา - สำนักงานที่ดินจังหวัดสำนักงานที่ดินสาขาส่วนแยก))	1 วัน	กรมที่ดิน
2)	การพิจารณา จัดทำประกาศเสนอเจ้าพนักงานที่ดินลงนาม (กรณีต้องประกาศ) ประกาศออกใบแทน (กรณีต้องประกาศ) (หมายเหตุ: (จัดทำประกาศและปิดประกาศ 10 วันประกาศตาม กฎหมาย 30 วันกรณีมีการโต้แย้งคัดค้านภายใน 30 วัน))	70 วัน	กรมที่ดิน
3)	การพิจารณา จัดสร้างใบแทน/เจ้าพนักงานที่ดินลงนาม/แจ้งผู้ขอมารับใบแทน และชำระค่าธรรมเนียม (หมายเหตุ: -)	4 วัน	กรมที่ดิน
4)	การพิจารณา วันรับใบแทน/ชำระค่าธรรมเนียม/รับใบแทน (หมายเหตุ: -)	1 วัน	กรมที่ดิน

รายการเอกสาร หลักฐานประกอบ

ลำดับ	ชื่อเอกสาร จำนวน และรายละเอียดเพิ่มเติม (ถ้ามี)	หน่วยงานภาครัฐผู้ออกเอกสาร
1)	กรณีบุคคลธรรมดาใช้หลักฐานดังนี้ ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 1 ฉบับ หมายเหตุ ((1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ขาดหรือเป็นอันตราขาย 2. บัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนบ้านทะเบียนสมรสหลักฐานการ เปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุล (ถ้ามี) ของเจ้าของที่ดิน	-

ลำดับ	ชื่อเอกสาร จำนวน และรายละเอียดเพิ่มเติม (ถ้ามี)	หน่วยงานภาครัฐผู้ออกเอกสาร
	3. บัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนบ้านพร้อมสำเนาของผู้รับมอบอำนาจ โดยต้องระบุในหนังสือมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจในการให้ ถ้อยคำต่างๆรวมทั้งการลงนามรับทราบในบันทึกต่อเจ้าหน้าที่กรณีส่ง มอบเอกสารไม่ครบถ้วนด้วย 4. ใบมรณบัตรพินัยกรรมคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดก/ผู้พิทักษ์/ผู้อนุบาล (ถ้ามี) บัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนบ้านพร้อมสำเนาของทายาท/ ผู้จัดการมรดก)	
2)	กรณีนิติบุคคลใช้หลักฐานเพิ่มเติม ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 1 ฉบับ หมายเหตุ((ห้างหุ้นส่วนและบริษัท 1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ชำรุดหรือเป็นอันตราย 2. หนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล 3. ข้อบังคับของนิติบุคคลหนังสือบริคณห์สนธิและวัตถุประสงค์ 4. บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นกรณีบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด 5. แบบรับรองรายการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนกรณีห้างหุ้นส่วน จำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนแล้ว 6. บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลไทยที่ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือ บริษัทมหาชนจำกัด 7. บัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนบ้านและตัวอย่างลายมือชื่อของ กรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลพร้อมสำเนา 8. รายงานการประชุมนิติบุคคลซึ่งลงมติเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขอออกใบ แทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือลงมติเกี่ยวกับการให้ยื่นเรื่องขอออก ใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและรับรองว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ดังกล่าวชำรุดเป็นอันตรายหรือสูญหายจริง 9. หนังสือมอบอำนาจของนิติบุคคล (ถ้ามี) บัตรประจำตัวประชาชนและ ทะเบียนบ้านของผู้รับมอบอำนาจโดยต้องระบุในหนังสือมอบอำนาจให้ ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจในการให้ถ้อยคำต่างๆรวมทั้งการลงนามรับทราบ ในบันทึกต่อเจ้าหน้าที่กรณีส่งมอบเอกสารไม่ครบถ้วนด้วย)	-
3)	กรณีวัดให้ใช้หลักฐานเพิ่มเติม ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 1 ฉบับ หมายเหตุ((1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ชำรุดหรือเป็นอันตราย 2. หลักฐานการแต่งตั้งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทน 3. หลักฐานใบสุทธิของเจ้าอาวาส 4. หนังสือมอบอำนาจของเจ้าอาวาสให้ไวยาวัจกรหรือผู้อื่นที่เหมาะสม ทำแทนโดยต้องระบุในหนังสือมอบอำนาจให้ผู้รับมอบมีอำนาจในการให้ ถ้อยคำต่างๆรวมทั้งการลงนามรับทราบในบันทึกต่อเจ้าหน้าที่กรณีส่ง มอบเอกสารไม่ครบถ้วนและบัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนบ้านพร้อม สำเนาของผู้ที่รับมอบอำนาจ))	-
4)	กรณีมูลนิธิให้ใช้หลักฐานเพิ่มเติม ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 1 ฉบับ หมายเหตุ((1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ชำรุดหรือเป็นอันตราย 2. หนังสืออนุญาตให้จัดตั้งมูลนิธิ 3. บัญชีมูลนิธิ (แบบ ม.น.๒) ซึ่งระบุรายชื่อกรรมการด้านหลังตั้งแต่ฉบับ แรกฉบับที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสุดท้าย 4. ข้อบังคับหรือตราสารการก่อตั้งมูลนิธิ 5. รายงานการประชุมกรรมการมูลนิธิซึ่งลงมติเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขอ ออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือลงมติเกี่ยวกับการให้ยื่นเรื่อง	-

ลำดับ	ชื่อเอกสาร จำนวน และรายละเอียดเพิ่มเติม (ถ้ามี)	หน่วยงานภาครัฐผู้ออกเอกสาร
	ขอออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและรับรองว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวชำรุดเป็นอันตรายหรือสูญหายจริง 6. หนังสือมอบอำนาจของมูลนิธิ (ถ้ามี) บัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านของกรรมการและผู้รับมอบอำนาจโดยต้องระบุในหนังสือมอบอำนาจให้ผู้รับมอบมีอำนาจในการให้ถ้อยคำต่างๆรวมทั้งการลงนามรับทราบในบันทึกต่อเจ้าหน้าที่กรณีส่งมอบเอกสารไม่ครบถ้วนด้วย))	
5)	กรณีไม่มีสียดอิสลามใช้หลักฐานเพิ่มเติม ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ ((1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ชำรุดหรือเป็นอันตราย 2. ทะเบียนมัสยิด (แบบม.อ.๒) 3. ประกาศแต่งตั้งอิหม่ามคอเด็บและบิหลัน 4. ประกาศแต่งตั้งกรรมการมัสยิด 5. รายงานการประชุมกรรมการมัสยิดและมอบหมายให้ผู้ใดเป็นผู้ทำการแทนซึ่งลงมติเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่จะขอออกใบแทนหรือลงมติเกี่ยวกับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่าชำรุดเป็นอันตรายหรือสูญหายและให้ยื่นเรื่องขอออกใบแทน 6. หนังสือมอบอำนาจของคณะกรรมการมัสยิด (ถ้ามี) พร้อมบัตรประชาชนและทะเบียนบ้านของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจโดยต้องระบุในหนังสือมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจในการให้ถ้อยคำต่างๆรวมทั้งการลงนามรับทราบในบันทึกต่อเจ้าหน้าที่กรณีส่งมอบเอกสารไม่ครบถ้วนด้วย))	-
6)	กรณีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินสูญหายให้นำพยานบุคคลที่นำเชื่อถืออย่างน้อย 2 คน (ไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ) พยานต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาไปแสดงด้วย ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ-	-
7)	กรณีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินสูญหายเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาให้นำหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนไปประกอบคำขอด้วย (หากเจ้าของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมิได้ไปแจ้งความด้วยตนเองจะต้องรับรองหลักฐานการแจ้งความด้วย) ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ-	-
8)	กรณีศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดเกี่ยวกับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือเป็นผู้มีสิทธิจดทะเบียนตามคำพิพากษาเจ้าพนักงานตามกฎหมายขอให้ออกใบแทนให้นำคำสั่งหรือคำพิพากษานั้นถึงที่สุดหรือหนังสือร้องขอไปด้วย ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ-	-
9)	กรณีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมเพียงบางคนยื่นคำขอออกใบแทนให้นำผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมที่เหลือหรือพยานหลักฐานอื่นมาประกอบการสอบสวนของเจ้าหน้าที่จนเป็นที่เชื่อถือได้ว่าโฉนดที่ดินเป็นอันตรายชำรุดสูญหายไปจริง ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ-	-
10)	พยานหลักฐานอื่นที่จำเป็นในการประกอบการพิจารณาซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งให้ทราบก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนด	-

ลำดับ	ชื่อเอกสาร จำนวน และรายละเอียดเพิ่มเติม (ถ้ามี)	หน่วยงานภาครัฐผู้ออกเอกสาร
	ในแต่ละขั้นตอน ฉบับจริง1ฉบับ สำเนา1ฉบับ หมายเหตุ-	

ค่าธรรมเนียม

ลำดับ	รายละเอียดค่าธรรมเนียม	ค่าธรรมเนียม (บาท / ร้อยละ)
1)	ค่าคำขอแปลงละ (หมายเหตุ: -)	ค่าธรรมเนียม 5 บาท
2)	คำประกาศแปลงละ (หมายเหตุ: (กรณีต้องมีการประกาศ))	ค่าธรรมเนียม 10 บาท
3)	คำปิดประกาศให้แก่ผู้ปิดประกาศแห่งละ (หมายเหตุ: (กรณีต้องมีการประกาศ))	ค่าธรรมเนียม 10 บาท
4)	ค่ามอบอำนาจเรื่องละ 20 บ. ปิดอากรแสตมป์ 30 บ. (หมายเหตุ: (กรณีมอบอำนาจ))	ค่าธรรมเนียม 50 บาท
5)	ค่าออกใบแทนฉบับละ (หมายเหตุ: -)	ค่าธรรมเนียม 50 บาท
6)	ค่าพยานคำขอ 2 คนคนละ (หมายเหตุ: -)	ค่าธรรมเนียม 10 บาท

ช่องทางการร้องเรียน แนะนำบริการ

ลำดับ	ช่องทางการร้องเรียน / แนะนำบริการ
1)	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดในท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ (หมายเหตุ: -)
2)	ศูนย์บริการประชาชนสำนักงานที่ดินทุกแห่ง, ตู้ปณ.1111 (หมายเหตุ: -)
3)	สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญกรรมที่ดินโทร. 0 2503 3382 (หมายเหตุ: -)
4)	ศูนย์ดำรงธรรมกรรมที่ดินโทร. 0 2141 5555 (หมายเหตุ: -)
5)	ฝ่ายเรื่องราวร้องทุกข์สำนักงานเลขานุการกรมโทร. 0 2141 5501 (หมายเหตุ: -)
6)	กลุ่มคุ้มครองจริยธรรมกรรมที่ดินกรมที่ดินโทร. 0 2141 5896 (หมายเหตุ: -)

แบบฟอร์ม ตัวอย่างและคู่มือการกรอก

ลำดับ	ชื่อแบบฟอร์ม
	ไม่มีแบบฟอร์ม ตัวอย่าง และคู่มือการกรอก

หมายเหตุ

ระยะเวลาดำเนินการ 76 วัน

หากไม่ต้องการประกาศระยะเวลาดำเนินการจะลดลงเหลือ 36 วันหากไม่มีการโต้แย้งคัดค้านระยะเวลาดำเนินการจะลดลงเหลือ 6 วัน

ระยะเวลาดำเนินการดังกล่าวไม่รวมกรณีมีเหตุขัดข้องอื่นๆเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการได้เช่นต้องสอบถามไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้รับหลักฐานการปิดประกาศผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมมาให้ถ้อยคำไม่ครบฯลฯ

ผ่านการดำเนินการลดขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติราชการตามประกาศกรมที่ดินเรื่องการลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนใช้เวลาการปฏิบัติงานประมาณ 37 วันทำการ (กรณีไม่มีข้อขัดข้อง)

ระยะเวลาตามคู่มือจะเริ่มนับเมื่อเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องจะเริ่มนับระยะเวลาต่อเนื่องเมื่อเหตุขัดข้องนั้นสิ้นสุดลงแล้ว

เอกสารฉบับนี้ดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลการติดต่อราชการ

www.info.go.th

วันที่คู่มือมีผลบังคับใช้: 19/07/2558